

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Č.j. 4/2017

Platnost: 1. 1. 2017 – 31. 8. 2020

Vypracovala: Dana Lindovská a kolektiv MŠ

Školní vzdělávací program byl vypracován za účasti celého pedagogického týmu naší mateřské školy v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem. Byl projednán 31. 8. 2017 a schválen na pedagogické radě. Na školní vzdělávací program dále navazují podrobně rozpracované vzdělávací programy jednotlivých tříd.

OBSAH ŠVP :

1	Identifikační údaje o mateřské škole	3
2	Obecná charakteristika školy	3
2.1	Historie mateřské školy	3
2.2	Charakter a umístění školy	4
3	Podmínky předškolního vzdělávání.....	5
3.1	Věcné podmínky	5
3.2	Životospráva	5
3.3	Psychosociální podmínky	6
3.4	Řízení školy a pedagogické zajištění	6
3.5	Spoluúčast rodičů na předškolním vzdělávání	7
3.6	Současnost a plány do budoucna	8
3.6.1	Oblast výchovně vzdělávací.....	8
3.6.2	Oblast pracovní	8
3.6.3	Oblast materiálního zajištění.....	8
3.6.4	Spolupráce s rodiči.....	9
3.6.5	Spolupráce se ZŠ.....	9
3.6.6	Spolupráce se zřizovatelem.....	9
4	Organizace vzdělávání.....	9
5	Charakteristika vzdělávacího programu	11
5.1	5.1. Filozofie školy	11
5.2	Metody a formy vzdělávání	12
6	Vzdělávací obsah	13
6.1	Charakteristika tematických celků.....	13
6.2	Klíčové kompetence, ke kterým směřujeme.....	31
7	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných.....	34
7.1	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	35
7.2	Vzdělávání dětí mimořádně nadaných.....	36
7.3	Vzdělávání dětí od dvou do tří let	36
8	Evaluaace.....	38

1 Identifikační údaje o mateřské škole

Název školy:	Mateřská škola „Sněhurka“
Sídlo školy:	Bořetická 26, 628 00 Brno,
Telefon:	544210883
Telefon do školní kuchyně:	544210884
Web:	www.mssnehurka.cz
Email:	snehurka@vinohrady.brno.cz
Zřizovatel:	Statutární město Brno, městská část Brno – Vinohrady Velkopavlovická 25, 628 00 Brno
Právní forma:	příspěvková organizace
IČO:	60555602
Ředitel:	Dana Lindovská
Motivační název ŠVP:	Etická výchova – základ zdravého životního stylu
Zpracovatel programu:	Dana Lindovská a kolektiv zaměstnanců školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Historie mateřské školy

Naše mateřská škola je situovaná v sídlištní zástavbě městské části Brno - Vinohrady.

Byla postavena v roce 1987 jako druhá v pořadí. Budova školy je účelová, tři třídní s vlastní školní zahradou. Od r. 2013 je škola nově omítnuta (bylo provedeno zateplení a výměna okenních a dveřních výplní – evropské dotace). Třídy jsou prostorné, s dostatkem světla, vhodně členěné, hygienické i bezpečnostní podmínky vyhovující. Materiální vybavení školy je v současné době mírně nadstandardní. Školní zahrada je upravena a vybavena tak, aby vyhovovala bezpečnému pobytu dětí a vytvářela dostatek podnětů k pohybovému vyžití dětí. Terén zahrady je členitý, s travnatými i zpevněnými plochami a herními prvky, které odpovídají bezpečnostním předpisům k vyžití dětí. Od začátku fungování školy je ředitelkou Dana Lindovská. Od 1.7.1994 je škola v právní subjektivitě – a vystupuje samostatně v právních i ekonomických záležitostech. V současné době je umístěno 70 dětí.

Dle finančních možností prochází škola i nadále modernizací (v roce 2016 bylo rekonstruováno sociální zázemí pro děti a vyměněny nevyhovující prvky ve školní kuchyni –

nahrazeny nerezovými).

2.2 Charakter a umístění školy

Mateřská škola je jednopatrové trojtřídní účelové zařízení s vlastní školní kuchyní a velkou zahradou, kterou využíváme téměř celoročně k pohybovým a kulturním aktivitám.

Děti jsou ve třídách rozděleny dle požadavků rodičů a zaměření - ve věku od tří do šesti, popř. sedmi let (heterogenní) s počtem dětí na třídu 28.

Jedna třída je od září r. 2000 schválena jako speciální logopedická třída s kapacitou 14 dětí (povolena výjimka). Třída byla zřízena na základě dlouhodobé experimentální činnosti s dětmi a na základě spolupráce a doporučení SPC a ŠÚ Brno (v lokalitě není podobné zařízení).

Všechny třídy jsou zaměřeny na prosociální výchovu a prevenci patologických jevů chování, a to především v duchu estetického vnímání světa a rozvoje tělesné zdatnosti dítěte v rámci individuálního rozvoje osobnosti a jeho potřeb s přihlédnutím k dalším fázím života.

Sídlíštní zástavba je pro rozvoj dítěte dle našeho názoru anonymní a málo podnětná, děti mají nedostatek příležitostí k rozvoji estetického cítění, smyslu pro vše pěkné a pěstování vztahu k hodnotám. Dále je vzhledem k pracovní vytíženosti rodičů dítě odkázáno na pobyt v MŠ (rodiče většinou dojíždějí za prací do města a dítě přivádějí dříve a odvádějí později) a tím je dán úkol pracovníků školy v tom smyslu, že po dobu, kdy dítě ve škole pobývá, musí zajistit jeho biologické potřeby tak, aby se vyvíjelo nejen po zdravotní stránce, ale dát dětem pocit bezpečí a možnost plného rozvinutí jeho potřeb po stránce intelektové, rozumové i citové.

Do naší školy přicházejí děti s různým stupněm vyspělosti závislé na věku dítěte a vlivu předcházející výchovy v rodině (tzn. děti vyspělé, ale i ze sociálně slabého prostředí a se zdravotními a výchovnými problémy).

Nejdůležitějším aspektem při přijímání dětí do MŠ je pohovor s rodiči. Zákonní zástupci dětí přijímaných do školy by měli mít možnost poznat prostředí, kde dítě bude trávit většinu dne a seznámit se zaměřením školy, aby se mohli sami rozhodnout, je-li zařízení pro dítě vhodné.

Pracovnice školy by měly být obeznámeny s dítětem do té míry, aby věděly o individuálních zvláštěnostech a potřebách jednotlivce a mohly tak zvolit správný přístup k dítěti. Tato snaha je vedena dlouholetými zkušenostmi, neboť spolupráce s rodiči a vzájemná důvěra mezi školou a rodinou je základem úspěšného začlenění dítěte do kolektivu a dalšího rozvoje jeho osobnosti. Naše škola je připravena přijímat i děti zdravotně oslabené a integrovat zdravotně postižené děti. Výjimku tvoří pouze mentálně postižené děti, u kterých si po zkušenostech uvědomujeme, že pracovníce, pokud nemají odpovídající vzdělání, nemohou s těmito dětmi kvalifikovaně pracovat, čímž by integrace nesplnila svůj účel.

Součástí naší školy je i školní kuchyně. Strava pro děti i zaměstnance školy se připravuje přímo ve škole. V poslední době byla školní kuchyně dovybavena nádobím a pomůckami v souladu s novými hygienickými předpisy. Zaměstnanci kuchyně se snaží o to, aby strava pro děti byla vyvážená, chutná, obohacená ovocem a zeleninou a vždy i vzhledově upravená.

3 Podmínky předškolního vzdělávání

Podmínky předškolního vzdělávání jsou dány příslušnými právními normami – tj. zákony, vyhláškami a prováděcími právními předpisy, které jsou závazné pro všechny pracovníky, kteří se na předškolním vzdělávání podílejí. Jedná se především o školský zákon č. 561/2004 Sb., vyhlášku č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví aj. a pozdějších novelizací. Naše mateřská škola vychází ze stávajícího stavu a směřuje k tomu, aby podmínky dosáhly optimálního stavu, který by vyhovoval všem, kteří se na životě v MŠ podílejí.

3.1 Věcné podmínky

Naše škola je účelová, splňuje požadavky podle příslušných předpisů a má takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejružnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Hygienické zázemí odpovídá vyhlášce č.108/2001 Sb. a pozdějším novelám, odpovídá i zastíněním, vzdušností a vytápěním.

Ve třídách je nábytek a členění uspořádáno tak, aby odpovídalo potřebám věkově smíšených tříd. Také je průběžně interiér školy modernizován dle finančních možností školy. V r. 2013 byla kompletně zateplena budova školy a provedena výměna výplní oken a dveří a v r. 2016 byly modernizovány koupelny pro děti. Pomůckami jsou třídy vybaveny poměrně dobře, inventář hraček a pomůcek je průběžně modernizován a obnovován. Pořizujeme především účelové a kvalitní pomůcky. Pracovnice přizpůsobily prostory jednotlivých tříd tak, aby mohly děti využívat hrací koutky a oddělená místa pro různé druhy her, zároveň však velké prostory umožňují zachovávat soukromí. Děti mají k hračkám a pomůckám přístup, mohou je využívat samostatně a tím získávají praktické zkušenosti a možnost seberealizace bez zbytečného omezování. Děti mají možnost se svými výtvary podílet na výzdobě tříd i ostatních částí budovy, rodiče mohou tyto práce dětí shlédnout. Díky pravidelným revizím a kontrole ze strany pracovníků školy mají děti zajištěnu bezpečnost používání jak v prostorách školy, tak na školní zahradě. Zahrada je bezprostředně u budovy školy, terén je členitý se zpevněnými i nezpevněnými plochami, částečně zastíněná a vybavená tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové i jiné aktivity, je využívána za příznivého počasí maximálně.

3.2 Životospráva

Zdravá výživa ovlivňuje tělesnou i duševní pohodu, zajišťuje růst a vývoj, psychickou a fyzickou výkonnost a obranyschopnost vůči vnějším a vnitřním vlivům. Zvláště důležitá je v raném dětství, neboť správné stravovací návyky jsou základem pro budoucí vývoj jedince. Velkou výhodou naší školy je vlastní kuchyň. Můžeme se tedy s pracovníci školní kuchyně informovat o skladbě jídelníčku, potřebách dětí a možnosti poskytnout dětem plnohodnotnou a vyváženou stravu. Je především třeba zachovávat vhodnou skladbu jídelníčku, dodržovat technologii přípravy pokrmů a zajišťovat dětem dostatek nápojů, přístupných během celého dne. Dále pak dodržovat intervaly mezi jednotlivými jídly (nucení dětí do jídla je nepřipustné). Při stravování respektujeme množství i tempo, které děti zvolí při jídle, učíme děti správnému stolování a samostatnosti při sebeobsluze. Respektujeme podle možností i některé zvláštnosti a požadavky rodičů na stravování dětí. Za vhodnost výběru potravin a spotřební koš zodpovídá vedoucí školní kuchyně, která má na starosti chod kuchyně a zodpovídá za kvalitní práci kuchařek.

Všechny činnosti během dne jsou střídány tak, aby vyhovovaly potřebám dětí, preferujeme činnosti pohybového charakteru jak ve třídě, tak především při pobytu venku. Současně však dbáme na zásady bezpečnosti a zdraví dětí (dodržovat pravidla pro zachování zdraví – přiměřené oblečení, větrání, neprochladnutí, dostatek tekutin apod.). Učitelky respektují i individuální potřebu odpočinku (dětmi, které neusínají, se po krátkém odpočinku nabízejí klidové činnosti). Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však možno flexibilně přizpůsobovat v průběhu dne dle nastalých situací a potřeb. Pedagogové se sami snaží chovat podle zásad zdravého životního stylu, aby tak poskytli dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Děti přicházejí do mateřské školy z různého prostředí, různě psychicky i fyzicky vybavené s individuálními potřebami. Škola akceptuje všechny tyto ukazatele a podle toho také s jednotlivými dětmi pracujeme nenásilně, přirozeně a citlivě, navozujeme situace pohody a klidu, relaxace apod. Především na začátku školního roku se snažíme o uplatňování individuálního adaptačního režimu ve spolupráci s rodiči.

Děti nejsou neúměrně přetěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno nebo nezvýhodňováno – projevy nerovnosti, podceňování nebo zesměšňování je nepřijatelné. Pedagogický styl a způsob, jakým jsou děti vedeny je podporující, počítá s aktivní účastí a samostatným rozhodováním dítěte. Projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dítětem, předcházíme zbytečnému organizování dětí, podpory nezdravé soutěživosti (hledáme možnosti, ve kterých může vyniknout každé dítě podle svých schopností). Učitelky se věnují dětem a jejich vzdělávání a poskytují jim potřebné zázemí, klid a bezpečí. Naším cílem je vytvořit mezi učitelkami, dětmi, rodiči a ostatními zaměstnanci partnerský vztah, založený na vzájemném respektu. Děti připravují společně s učitelkami pravidla, která se snaží dodržovat. Velmi důležitý je osobní příklad dospělých, který děti přejímají a napodobují, systematickost a řád, který vede k pocitu bezpečí. Řízené činnosti jsou dostatečně střídány činnostmi podle volby dětí, oddechovými činnostmi a pohybovými aktivitami (předcházení obezitě a neobratnosti dětí). Jakákoliv komunikace a manipulace s dítětem, kterou by pociťovalo jako násilí je nepřijatelná.

3.4 Řízení školy a pedagogické zajištění

Vzdělávací proces na škole zajišťuje šest pedagogických pracovníků s odbornou a pedagogickou způsobilostí (čtyři pracovníci se středoškolským vzděláním a dvě s vysokoškolským). Pedagogický sbor je již několik let stabilní, všechny paní učitelky se soustavně dále vzdělávají a mají snahu a zájem o svůj profesní růst. Na škole mají své kompetence, ručí za přidělenou oblast, informují se navzájem, ale spolupracují i s ostatními zaměstnanci školy a také rodiči, řádně si plní své povinnosti, jsou však respektována i jejich práva. Zatím nebylo třeba řešit podstatné nedostatky. Řízení školy je demokratické, o většině záležitostí jedná ředitelka s pracovníky, kompetence jednotlivých zaměstnanců kontroluje a konzultuje dle potřeby. Zásadní informace předává ředitelka zaměstnancům průběžně. Zaměstnanci školy zajišťují společně dětem nejen optimální pedagogickou péči, ale i laskavý a mateřský přístup, zajišťují jim pocit bezpečí a pohody. Svým jednáním a chováním (v souladu se společenskými pravidly a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí) působí jako vzor nejen pro děti, ale i jejich rodiče a své okolí. Vzhledem

k všestranným zájmům a tvůrčím schopnostem mohou dětem nabídnout mnoho nevšedních příležitostí k různým činnostem a obohatit jejich poznatky. Celý tým pracovníků (jak pedagogických, tak i provozních a školní kuchyně) tvoří jeden kompaktní tým, jehož hlavní snahou a cílem je vytvořit pro děti co nejlepší podmínky. Nejdůležitějším ukazatelem dobré práce je pro nás spokojenost dětí a také rodičovské veřejnosti.

Ředitelka školy v rámci koncepčního, personálního a technicko-ekonomického řízení uplatňuje participativní styl řízení. Podporuje pozitivní pracovní atmosféru, vede k vyšší motivaci, samostatnosti, angažovanosti, zodpovědnosti a tím i vyšším výkonům všech, kteří se na realizaci programu podílejí. Motivuje pracovnice k dalšímu sebevzdělávání a posiluje sebedůvěru a zdravé sebevědomí všech, zaměřuje se na pozitivní stránky svých spolupracovníků a vytváří příležitosti k jejich uplatnění. Pedagogický sbor pracuje jako tým, za spoluúčasti rodičů.

Spolupracujeme též s dalšími institucemi, a to:

- spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni, zástupci obce mají o dění v MŠ zájem, snaží se pomáhat při řešení problémů, udržovat budovu školy v dobrém stavu, konzultují s ředitelkou potřeby školy a i finančně se podílejí na zabezpečování bezchybného provozu i nad rámec běžného rozpočtu ÚSC. Navštěvují i třídní schůzky a akce školy a zvou zástupce školy na společná setkávání.
- vztahy se ZŠ Mutěnická jsou dlouhodobě na velmi dobré úrovni, škola má každý rok zpracován Plán spolupráce a velmi intenzivně spolupracujeme s vedením školy i učitelkami na I. stupni ZŠ (rodiče mají možnost se informovat o možnostech, které škola nabízí). Využíváme společná setkání s dětmi, kulturní a sportovní akce apod., usnadňujeme tím i přechod dětí do ZŠ.
- co se týká dětí, které mají specifické vzdělávací potřeby, spolupracujeme velmi intenzivně s SPC Veslařská (především u dětí z logopedické třídy), ale i s PPP, a to především v oblasti řešení problémů a hledání možností nápravy ještě než dítě nastoupí do ZŠ.

Dbáme na to, aby se rodiče při zjištění problémů mohli obrátit na odborná pracoviště, a to nejen na výše uvedené instituce, ale i odborníky v jiných oborech (např. neurologie, ORL a jiné).

3.5 Spoluúčast rodičů na předškolním vzdělávání

Mezi mateřskou školou a rodičovskou veřejností panují dobré vztahy. Při nástupu nových dětí ředitelka školy informuje rodiče o dění v MŠ, seznamuje je s obsahem vzdělávání a dalších akcí na škole, věnuje pozornost i jejich dotazům nebo žádostem v rámci možností školy. Rodiče jsou pak dále průběžně informováni o všem, co se na škole děje i o vzdělávání dětí, a to buď ústně, telefonicky a také písemně na vývěskách. Seznamují se s písemnostmi (ŠVP, Školní řád, Informace školní kuchyně apod.). Jsou též informováni o právech a povinnostech (Školní řád), který je vyvěšen v šatnách jednotlivých tříd. Rodiče mohou spolupracovat se školou i v dalších oblastech, pomoci škole při akcích, drobné opravy apod. Veškeré informace, které podají rodiče škole, jsou přísně důvěrné, podle zákona o utajování osobních údajů, mají možnost se informovat také o záležitostech školy podle zákona o zveřejňování informací. MŠ s rodiči konzultuje individuální potřeby dětí a společně s nimi hledá vhodná řešení. V případě jakéhokoliv problému je ředitelka školy vždy připravena nastalou situaci s rodiči řešit a tak předcházet případným nedorozuměním.

Pro předškolní děti připravuje naše MŠ Edukativně stimulační skupiny, které jsou

určeny pro společnou práci rodičů s dítětem. Formou individuální a skupinové práce ukazují učitelky rodičům, jak mohou s dětmi pracovat, aby zajistili bezproblémový nástup dítěte do ZŠ. Během roku informujeme rodiče o školní zralosti a případném doporučení odkladu školní docházky, pokud škola zjistí, že dané dítě není ještě pro vstup do ZŠ zcela připraveno. Rodiče se mohou po dohodě s učitelkou podívat do třídy nebo se zúčastnit některé z akcí pořádaných MŠ.

Vzhledem k tomu, že učitelky mají dostatek zkušeností a taktu k tomu, že rodičům mohou zodpovědně poradit, je vzájemný vztah a kontakt s rodiči dlouhodobě velmi dobrý. Škola musí respektovat rodinu, která má hlavní slovo při výchově dětí, a MŠ navazuje na jejich výchovu, a proto je vzájemná spolupráce nevyhnutelná.

Pokud se vyskytne problém, je třeba jej bezodkladně řešit v rámci vzájemné důvěry a tolerance, bez konfrontace a napadání. Předcházíme tím dlouhodobé nespokojenosti především dětí, ale i učitelek nebo rodičů. Vstřícnost a pochopení jsou znakem profesionálního přístupu zaměstnanců školy.

3.6 Současnost a plány do budoucna

3.6.1 Oblast výchovně vzdělávací

Nyní:

- soustředíme se na rozvoj osobní samostatnosti, rozvíjení sebevědomí, uplatňování schopností a poznatků ve všech oblastech vzdělávání. Věnujeme hlavně pozornost dětem, které mají speciální vzdělávací potřeby, a hledáme možnosti, jak jim pomáhat. Učitelky se sebevzdělávají a získávají nové poznatky, aby kvalifikovaně dokázaly děti vést tak, aby jim umožnily bezproblémový vstup do ZŠ.

Výhledově:

- našim cílem je častější zařazování metod projektového učení a nadále vytváření co nejlepších podmínek pro kvalitní rozvoj dětské osobnosti ve všech výchovně vzdělávacích oblastech s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem dítěte v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

3.6.2 Oblast pracovní

Nyní:

- ve všech třídách jsou kvalifikované pedagogické pracovnice, které spolu velmi dobře vycházejí a snaží se spolupracovat ve prospěch dětí. Kolektiv pracuje týmově, v zájmu celé mateřské školy.

Výhledově:

- dle časových možností navštívit další vzdělávání pro doplnění znalostí a nabití zkušeností od odborníků v oblasti školské problematiky
- zajistit dalšího pedagoga, díky kterému by bylo možné dodržovat provozní dobu školy, překrývání učitelek na třídě a pracovní dobu učitelek

3.6.3 Oblast materiálního zajištění

Nyní:

- podmínky na škole jsou dobré, škola je vybavena novými prvky jak ve třídách, tak ve školní kuchyni

Výhledově:

- je třeba rekonstruovat sociální zařízení pro zaměstnance – šatny jsou nevyhovující, nevětratelné a nedůstojné pedagogických pracovníků.
- V rámci zdravého vaření škola zvažuje zakoupení konvektomatu.
- Dále je pak třeba dovybavit školní zahradu bezpečnými prvky pro další pohybové aktivity a vyžití dětí v rámci podpory zdraví a obratnosti dětí a předcházení obezitě u dětí.

3.6.4 Spolupráce s rodiči

Nyní:

- spolupráce funguje dobře, na základě partnerských vztahů, rodiče se na MŠ obracejí se svými problémy a žádostmi, společné akce jsou u nich oblíbené a rádi se jich zúčastňují, mají dobrý vztah s jednotlivými pracovníci školy i ředitelkou.

Výhledově:

- budeme hledat další možnosti, jak pomáhat rodičům s výchovou dětí, informovat je o nových možnostech spolupráce a vzájemné pomoci (vždy je co zlepšovat).

3.6.5 Spolupráce se ZŠ

Nyní:

- škola má zpracovaný Plán spolupráce se ZŠ Mutěnická na každý školní rok a podle něho aktivně spolupracujeme.

Výhledově:

- Škola se pokusí navázat spolupráci se ZŠ Čejkovická, vzhledem k velkému počtu dětí, které jsou přijímány do prvního ročníku právě zde;
- MŠ se bude více zajímat o práci přípravné třídy v ZŠ a bude informovat rodiče o možnosti umístění dětí s OŠD do této třídy

3.6.6 Spolupráce se zřizovatelem

Nyní:

- je velmi dobrá, z obou stran je zřejmá snaha zajistit škole co nejlepší podmínky

Výhledově:

- hledat možnosti při zlepšení prostředí a další revitalizaci školy.

4 Organizace vzdělávání

Naše mateřská škola má specifikum v tom, že jedna třída je logopedická se sníženým počtem dětí a speciálním režimem dne (jeden speciální pedagog pracuje se skupinou a druhý vede individuální práci s dítětem v logopedické pracovně). Běžné třídy mají téměř totožný režim dne s tím, že jej není nutné vždy striktně dodržovat, naopak je možné reagovat na momentální potřeby dětí, jejich zájmy a vzniklou situaci. Je však třeba dodržovat biorytmus (doba jídla, odpočinku a střídání činností), využívat pohybové a různorodé činnosti.

V průběhu dne mají děti dostatek možností pro individuální a skupinové činnosti, je

také respektována jejich potřeba hry vzhledem k věku. Děti jsou vedeny k samostatnosti při dodržování hygieny a podávání stravy dle možností a momentálního počtu dětí, znají prostředí i ostatních tříd a všechny pracovnice školy, a to proto, aby se v případě potřeby orientovaly a změna pro ně nebyla překážkou. Ve všech třídách probíhá výchovně vzdělávací proces dle TVP v souladu se ŠVP a RVP PV. Každá třída má však svoje specifika podle složení třídy, vzdělání a schopností jednotlivých učitelek.

Profilace tříd:

Třída Sluníčka – Mgr. Hana Fialová, Mgr. Hana Nespěšná

Třída je logopedická se sníženým počtem dětí na 14 a kromě úkolů vyplývajících z TVP zajišťuje denní, individuální i skupinovou péči pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Obě p. učitelky jsou plně kvalifikované, stále se vzdělávají a pracují s dětmi komplexně, sledují jejich individuální potřeby a specifika. Podle poznatků ke každému dítěti přistupují podle jeho možností, schopností a potřeb. Často také využívají prožitkové učení. Sledují denně momentální rozpoložení dětí, neboť tyto děti mohou být snadno unavitelné a soustředění na práci může být tímto ovlivněno. Vzájemně se informují o jednotlivých výsledcích práce s dětmi a úzce spolupracují (návaznost je velmi důležitá). Sledují výsledky dětí, které mají nastoupit do ZŠ a v případě potřeby konzultují s odborníky z SPC Veslařská a PPP, popř. navrhnou OŠD, pokud dítě není připraveno pro vstup do ZŠ buď v oblasti logopedie, nebo z jiného důvodu. Snahou obou p. učitelek je co nejlépe připravit děti se speciálními vzdělávacími potřebami pro vstup do ZŠ a najít nejvhodnější ZŠ tak, aby dítě bylo úspěšné.

Třída Berušky – Iva Burianová, Soňa Plavcová

Ve třídě pracují dvě učitelky s dlouholetou praxí, zkušenostmi a flexibilním přístupem k práci s dětmi. Paní učitelka Burianová je dobrá hudebnice, vede děti k pohybovým a tanečním činnostem. Paní učitelka Plavcová je vybavená pohybově, vede děti k tělovýchovným aktivitám a pohybovým hrám, sleduje jejich obratnost, má zásobu her a činností se zaměřením na pohybové dovednosti. Obě učitelky se vzájemně velmi dobře doplňují, sledují individuální potřeby dětí a snaží se je maximálně rozvíjet. Dbají také na celkový estetický a kultivovaný projev dětí, dodržování pravidel. S dětmi, které mají v daném roce nastoupit do ZŠ pracují tak, aby byly co nejlépe připraveny pro vstup do ZŠ (spolupráce s rodiči).

Třída Rybičky – Jiřina Cihlářová, Dana Lindovská / ředitelka /

Ve třídě pracuje p. učitelka s dlouholetou praxí a ředitelka školy. Na p. učitelce Cihlářové leží větší zodpovědnost, neboť je na třídě s ředitelkou. Je po všech stránkách připravena na práci se smíšenou skupinou dětí, má individuální přístup ke každému dítěti, sleduje jejich výsledky a rozvíjí dětskou osobnost po všech stránkách rovnoměrně dle možností a potřeb dětí. Velmi hezky s dětmi pracuje v oblasti výtvarných a pracovních dovedností, přináší dobré nápady, které s dětmi realizuje. Snaží se o to, aby děti byly spokojené, a empaticky je vede k rozvíjení osobnosti po všech stránkách. Snaží se děti učit dodržování pravidel a základy společenského chování. Stejně jako ve třídě berušek věnuje pozornost dětem nastupujícím do ZŠ a s OŠD.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 5.1. Filozofie školy

Příprava dítěte v mateřské škole pro vstup do dalšího života je pro nás velmi důležitá. Snažíme se o kvalitní vzdělávací proces s využitím veškerých vědomostí a zkušeností a především osobním přístupem vedeme a připravujeme děti pro úspěšný vstup do další etapy života. Vytvořily jsme ŠVP, který v sobě zahrnuje široký obsah znalostí, dovedností, vědomostí a návyků ze všech oblastí života. Vycházely jsme přitom z dlouholetých zkušeností při práci s dětmi, pozorování, ověřování poznatků, bereme v úvahu i prožitky dětí z každodenního života. Tyto zkušenosti dětí dále využíváme i ve spolupráci s rodiči a našich dalších školních aktivitách. Nejdůležitější pro nás je individuální rozvoj osobnosti a samostatnosti každého dítěte a jeho začleňování do skupiny vrstevníků a schopnost správných postojů k lidem a svému okolí.

Naším dalším úkolem je efektivní využívání potenciálu pedagogů a zkvalitňování profilace jednotlivých tříd vzhledem k náročnosti současných trendů ve vzdělávání a nových skutečností vyplývajících ze změn zákonů a vyhlášek od 1.1 2017. Budeme se zabývat i otázkou projektového učení, a to především v oblasti ekologické výchovy a vztahu k životnímu prostředí, neboť současný ekonomický rozvoj přináší nejen pozitivní výsledky, ale i řadu negativních důsledků, především ve vztahu k životnímu prostředí. Je proto nutné již od útlého věku vést děti ke vztahu a péči o životní prostředí a učit děti v době vyspělé techniky k návratu k přírodě a ochraně prostředí, ve kterém budou děti žít. Dnešní trend rodin využívat pouze pasivní konzumace života bez toho, aby děti měly dostatek pohybu v přírodním prostředí a seznamovaly se chováním v přírodě a základním znalostem o ní velmi důležité pro jejich další uvědomování si sounáležitosti s prostředím, ve kterém žijí.

Naším cílem je mimo jiné vytvářet takové prostředí, kde budou děti poznávat okolní svět se všemi jeho zákonitostmi, budou se učit oceňovat krásu života, vzájemnou potřebnost, klást základy osobní zodpovědnosti za stav prostředí, ve kterém budou i nadále žít, uvědomovat si pochopení a toleranci a to vše vzhledem k jejich věku, individuálním potřebám a možnostem.

Snažíme se o to, stát se partnerem a společníkem na cestě k rozvoji jeho osobnosti tak, aby děti při odchodu z MŠ byly samostatné, zdravé, sebevědomé, vybavené potřebnými dovednostmi, znalostmi a poznatky pro život. Chceme, aby měly děti i povědomost o tom, že jsou nedílnou součástí přírody (i když žijí v městských zástavbách) a snažily se ji chránit a pečovat o ni, a to jak o živou i neživou přírodu, a to vše na základě zdravého tělesného vývoje a aktivnímu přístupu k pohybu a sportu..

Základní zásady:

Naše škola klade především důraz na individuální přístup k dětem, a proto máme základní pravidla:

- před nástupem dítěte do MŠ jsou rodiče podrobně informováni o koncepci školy, organizaci dne, personálu školy, stravování, platbách a dalších specifikách, které by měl rodič vědět
- rodiče si mohou v rámci kapacity tříd zvolit třídu podle vlastního uvážení a ředitelka

- jejich přání s nimi projedná
- děti jsou na základě pohovoru s rodiči přijímány k adaptaci postupně podle možností rodičů tak, aby se mohla učitelka dítěti po nástupu individuálně věnovat
- na začátku roku se snažíme zbytečně neprovádět změny, aby se děti nestresovaly a adaptace probíhala v co nejkratší době
- učitelky se snaží poznávat postupně všechny nové děti a všechny pracovnice školy jsou dětem představeny, dále pak se seznamují s prostory celé školy
- od začátku roku seznamujeme děti se stanovenými pravidly (stanovuje učitelka společně s dětmi)
- další aktivity plánuje škola na pozdější dobu (divadla, výlety apod.)
- snažíme se citlivě reagovat na individuální potřeby dítěte (oslovení, vlastní hračka, stravování, potřeba odpočinku apod.) na základě osobního dotazníku a pohovoru s rodiči
- na začátku školního roku se především věnujeme pěstování všech potřebných návyků, vytváření a dodržování základních pravidel, která jsou graficky umístěna na viditelném místě ve třídě, seznamují se s nimi nejen děti, ale i rodiče.

5.2 Metody a formy vzdělávání

Škola uskutečňuje vzdělávání dětí ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytují, a to vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Pracujeme s dětmi tak, aby byla v procesu postupně zahrnuta celá jeho osobnost – rozvoj probíhá v souladu s RVP – dítě a jeho tělo, dítě a psychika, dítě a ten druhý, dítě a společnost a dítě a svět. Při stanovování cílů učitelky připravují reálné a konkrétní aktivity tak, aby pokrývaly všech pět oblastí obsahu.

Pro realizaci všech výchovných cílů využíváme metod prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí tak, aby byla naplněna:

- spontaneita (aktivní činnost dětí dle vlastního uvážení)
- objevnost (dítě by mělo při činnosti objevovat samo a navazovat od poznaného k novému)
- komunikativnost (vytváření prostoru pro komunikaci)
- aktivita a tvořivost (dítě by se mělo rozhodnout samo o činnosti, kterou chce realizovat)
- konkrétnost (příprava konkrétních činností)

Při stanovení činnosti by měla učitelka pamatovat i na praktické ukázky (aby si dítě mohlo některé věci přímo osahat a manipulovat s nimi).

Úkoly pro pedagoga:

- připravovat vhodné prostředí a aktivně nabízet dětem podněty jak poznávat, přemýšlet, chápat a rozumět sobě i světu kolem sebe
- reagovat na vzniklé situace a snažit se i improvizovat, aby činnosti odpovídaly RVP
- preferovat hrové, hudební, pohybové a tvořivé činnosti
- poskytovat dostatek prostoru pro samostatné činnosti dětí
- umožnit dětem ovlivňovat situace a zasahovat do plánovaných aktivit
- nabízet dětem činnosti tak, aby měly možnost vlastní volby
- pracovat podle vzdělávacích plánů s dětmi s OŠD
- respektovat individualitu každého dítěte

- respektovat prioritu výchovného působení rodiny a zasahovat pouze v případě, kdy je tato výchova v rozporu se zájmy dítěte
- zařazovat oblíbené formy vzdělávání – především pohybové aktivity a cvičení, rozvíjet estetické a pracovní činnosti, zajímavé akce pro děti
- snažit se dětem přiblížit i další zajímavé aktivity (výstavy, divadla, exkurse za zvířaty apod.)
- respektovat základní potřeby dětí (pohyb, odpočinek, bezpečí, pochopení, úctu)

6 Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program s názvem „Etická výchova – základ zdravého životního stylu“ je rozdělen do 4 tematických celků a jsou pro lepší orientaci a usnadnění práce rozčleněny do několika skupin a podskupin:

6.1 Charakteristika tematických celků

1. Budeme si spolu hrát (Naše školička plná sluníčka)

- máme nové kamarády
- pravidla
- moje rodina
- pohádky

Tematický celek přibližuje dětem poznání, že nyní již bude na určitou dobu odloučeno od svých blízkých, a nastal čas pro novou etapu jejich života. Děti je třeba vést ke společnému soužití v mateřské škole, k respektování předem dohodnutých a srozumitelně formulovaných a pochopených pravidel. Dítě by se mělo v předškolním věku naučit žít s vědomím, že má určitá práva, ale i povinnosti, uvědomit si vlastní identitu, získávat sebevědomí a sebedůvěru. Součástí světa dětí je i práce s literárními texty, ze kterých děti jim přirozenou formou přibližujeme svět kolem nich.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.),
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji,

- náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- činnosti směřující k ochraně zdraví a osobního bezpečí
- poslech čtených, vyprávěných textů, návštěva divadelních představení
- návštěva kulturních a uměleckých míst a akcí

Očekávané výstupy

- zvládnutí sebeobsluhy, uplatňování základních kulturně hygienických a zdravotně preventivních návyků (pečovat o osobní hygienu, přijímat stravu a dostatek tekutin, správně stolovat, starat se o své osobní věci, oblékat a svlékat se, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (zacházet s hračkami, pomůckami, uklízet po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, pomoc na zahradě apod.)

Rizika

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (spánek, pohyb, odpočinek, osobní tempo, látková výměna, potřeba soukromí apod.)
- spěch, nervozita, nevhodné zásahy
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nevhodné vzory chování dospělých v prostorách MŠ
- předávání „hotových“ poznatků
- málo názornosti a prostoru pro rozvoj fantazie
- převaha předávání poznatků slovním poučováním, vysvětlování bez vlastního přičinění dítěte

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhy podle skutečnosti, obrázkového materiálu, vlastní fantazie apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv

- samostatný slovní projev
- recitace, dramatizace, zpěv

Očekávané výstupy

- umět vyjadřovat samostatně a srozumitelně myšlenky, nápady, svoje pocity, mínění, úsudky v delších, gramaticky správných větách
- učit se nová slova, vhodně je používat a obohacovat slovní zásobu (vysvětlování)
- hovořit v delších větných celcích, popsat situaci (vlastní, podle obrázků)

Rizika

- špatný jazykový vzor
- vytváření komunikačních zábran (necitlivý přístup učitelky, nerespektování dětského ostychu – vede k úzkosti a strachu dítěte)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj vlastní tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, sebevyjádření)
- rozvoj, zpřesňování smyslového vnímání, přechod od konkrétního a názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti,
- přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra, volné hry a zacházení s materiálem a předměty, námětové hry
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování si poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s textem, obrazovým materiálem, médii, audio i video technikou)

Očekávané výstupy

- vědomé využívání všech smyslů, záměrné pozorování, postřehy, všímavost ke změnám (něco nového, změněného, chybějícího apod.)
- umět poznat a pojmenovat to, čím je dítě obklopeno
- učit se postupovat podle instrukcí a pokynů
- řešit problémy, úkoly a situace, kreativně myslet, předkládat nápady

Rizika

- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad
- málo názornosti a prostoru pro rozvíjení fantazie a obrazotvornosti
- nedostatek času a prostředků pro spontánní tvoření a hru k jejímu rozvíjení a dokončení

Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávat sama sebe, rozvíjení pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomit si

- vlastní identitu, získávat sebevědomí, sebedůvěru, spokojenost)
- získat relativní citovou samostatnost
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností, které umožňují pocity, získané dojmy
- prožitky vyjádřit
- naučit se záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost, radost a pohodu
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů, které obohacují citový život dítěte
- hry na různá témata (přátelství, rodina apod.)
- výlety do okolí školy (do přírody, návštěvy různých akcí)
- dramatické činnosti (napodobování a předvádění různých situací, chování člověka – mimické vyjádření nálad – smích, pláč, vztek údiv apod.)

Očekávané výstupy

- být aktivní i při odloučení od rodičů a blízké osoby i bez jejich opory
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, dokázat říci ne v situacích, které to vyžadují (v ohrožení, nebezpečných a neznámých situacích), umět odmítnout podílet se na nedovolených a zakázaných činnostech apod.

Rizika

- spěch a nervozita, omezování dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zasahování a přerušování činnosti dětí dospělými
- stresy, napětí a nejistota, nedostatek ochrany osobního soukromí
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje v okolí dítěte)

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhým
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině, na veřejnosti apod.)

Vzdělávací nabídka

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, který se o dítě stará, překonávat ostych, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat přátelské vztahy, umět odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma i na veřejnosti, dodržování herních a společenských pravidel
- spolupracovat s ostatními

Rizika

- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v nadřazené roli

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklé v tomto prostředí
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních národností a kultur
- rozvíjení společenského a estetického vkusu

Vzdělávací nabídka

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve skupině
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznávat rozmanitost kultur (estetické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na různých akcích a využívání příležitostí, které seznamují dítě přirozeným způsobem a různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí)

Očekávané výstupy

- začlenit se do kolektivu a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich odlišnosti, schopnosti a vlastnosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí ze života ve škole a jeho běžných změn (vnímat pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich, řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se programu, spolupracovat, přijmout autoritu apod.)
- spoluvytvářet ve společenství prostředí pohody
- utvořit si základní představu o pravidlech chování a společenských normách, co je dobré a co ne a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- dodržovat pravidla her a činností a jednat spravedlivě

Rizika

- znevažování a nevhodná ironie úsilí dítěte
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nevhodného chování některých jedinců, schematické řešení konfliktů bez zjištění příčiny vzniku

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s prostředím a místem, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvíjení úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvíjení schopností přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám

Vzdělávací nabídka

- praktické používání technických traček a přístrojů, předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně dostává do styku
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a médií k obohacení vnímání světa jako celku

Očekávané výstupy

- učit se zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě, jednoduché praktické situace, které se opakují, chovat se bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, doma apod.)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí a obezřetně v neznámém nebo nebezpečném

Rizika

- užívání abstraktních pojmů a předávání poznatků bez toho, aby dítě pochopilo proč

2. Kdo si hraje, nezlobí

- podzimní hrátky
- adventní čas
- jarní probouzení
- všechny barvy léta

V tomto integrovaném bloku se zaměřujeme na to, aby se děti cítily v mateřské škole dobře, rozvíjely přátelství s ostatními dětmi a začaly si osvojovat poznatky o lidových zvycích a tradicích prostřednictvím různých praktických činností. V průběhu celého roku nabízíme dětem i jejich rodičům množství aktivit podporujících vzájemné sblížení a spolupráci rodiny a mateřské školy. Na podzim si děti vyrábějí různé věci z přírodnin, v zimním období je to Mikuláš, vánoční pečení a tvoření výzdoby, nadílka pod stromečkem, na jaře pálení čarodějnic, vítání jara, velikonoční malování vajíček a další aktivity. S blížícím se létem připravujeme pasování školáků, Den dětí, výlety do okolí Brna atd.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojování si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní činnosti, úprava prostředí a sebeobsluha
- činnosti relaxační a odpočinkové, které pomáhají zajistit atmosféru pohody

Očekávané výstupy

- ovládnutí a koordinace celého těla, estetické vedení těla, sladit pohyb s rytmem s hudbou
- ovládnutí koordinaci ruky a oka, zvládnutí jemnou motoriku, pěstování obratnosti

Rizika

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k volnému pohybu a rozvoji pracovních dovedností (snaha stále pomáhat dítěti)
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelné nebo jednostranné pohybové využití dětí během dne
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- nevhodný vzor chování dospělých (pohodlnost, lenivost), pohybová nedostatečnost pedagoga
- nedostatečné vybavení školy vhodným nářadím a náčiním,

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

Očekávané výstupy

- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkadla, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou roli, apod.)
- sledovat a vyprávět příběh nebo pohádku (obrázky, vlastní vyprávění)
- projevovat zájem o knihy, poslouchat čtení textu, hudbu, sledovat divadlo, film

Rizika

- nesprávný řečový vzor
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé nucení dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucího k úzkosti a strachu)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjadřování)

Vzdělávací nabídka

- hry různého zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční a dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené na cvičení různých forem paměti (mechanické i logické, obrazné i pojmové)

Očekávané výstupy

- záměrně se soustředit a udržet pozornost
- učit se z paměti krátké texty, zapamatovat si je a vybavit
- vyjadřovat svoji představivost a fantazii v tvořivých činnostech výše uvedených a i ve slovních vyjádřeních k nim

Rizika

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastních zkušenostech
- převaha podávání hotových poznatků, slovním poučováním a vysvětlováním

Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka

- společenské hry a aktivity nejrozličnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (její funkce, členové, vztahy mezi nimi, běžný život v rodině), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi, k dospělým apod.)

Očekávané výstupy

- pochopit, že každý má ve společenství svoji roli a místo, podle kterého je třeba se chovat
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní pohybové dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Rizika

- zvyhodňování a znevýhodňování dětí ve skupině
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho
- estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání jiných kultur
- osvojování si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka

- sledování událostí v okolí a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé
- práce s literárními texty
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené na péči o školní prostředí, zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které je dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, jemu pochopitelné a využitelné pro další životní praxi
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek, čistotu, nakládat správně s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pěkné životní prostředí, chránit živou i neživou přírodu)

Rizika

- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí
- nevhodný příklad dospělých

3. Dary přírody

- rostliny a živočichové
- voda dárkyně života
- vesmír kolem nás (počasí, živly, hvězdy a planety)
- lidské tělo

V této části si bude dítě osvojovat poznatky a vytvářet povědomí o přírodě, jejich zákonitostech, planetě Zemi jako součásti vesmíru, živé a neživé přírodě a o člověku, jako nejvyšší formě života na zemi

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace oka a ruky apod.)
- rozvoj a využívání všech smyslů, osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, osobní pohody a péče o zdravý vývoj

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, lezení, skoky, poskoky apod.),

nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh, a pohybů těla na místě),
správné držení těla

- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové činnosti a hry
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k předcházení úrazů

Očekávané výstupy

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- pojmenovat části těla, některé orgány a znát jejich funkce
- vědět, co je pro zdraví dobré a co ne

Rizika

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k samostatným pracovním úkonům
- omezování spontánních pohybových aktivit, jednostranná nabídka pohybových aktivit

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností

Vzdělávací nabídka

- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených nebo vyprávěných pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- přednes, recitace, dramtizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování různých zvuků

Očekávané výstupy

- pojmenovat většinu toho, co dítě obklopuje
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukce)
- popsat situaci (skutečnost, podle předlohy)
- utvořit jednoduchý rým

Rizika

- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte
- nevhodný řečový vzor

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- vytvářet pozitivní vztah k učení, podpora a rozvíjení zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- smyslové hry
- námětové hry a činnosti
- hry a činnosti zaměřené na cvičení různých forem paměti

Očekávané výstupy

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- učit se a postupovat podle pokynů a instrukcí
- znát prostorové pojmy (vlevo, vpravo, nahoře, dole vedle apod.)
- naučit se z paměti krátké texty

Rizika

- omezený prostor pro vyjadřování
- nedostatek porozumění a ocenění úsilí nebo úspěchu

Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Vzdělávací nabídka

- činnosti přiměřené schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- estetické a tvůrčí aktivity
- výlety do okolí (příroda, kulturní akce apod.)

Očekávané výstupy

- prožívat radost z poznaného a zvládnutého
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- být citlivé ve vztahu k ostatním bytostem, přírodě i k věcem

Rizika

- nedostatečné uznání a ocenění úsilí či úspěchu dítěte
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému jedinci

Vzdělávací nabídka

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou dítě k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se,

půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit spor apod.

Očekávané výstupy

- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla

Rizika

- nedostatek empatie, neposkytnutí empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš ochránářské nebo nevšímavé prostředí

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření základů aktivních postojů ke světu
- rozvíjení estetického vkusu

Vzdělávací nabídka

- různé společné hry a skupinové aktivity (námětové, konstruktivní, dramatické, výtvarné projekty apod.)
- příprava a realizace společných zábav a slavností
- tvůrčí činnosti s estetickým zaměřením podněcující tvořivost a nápaditost dítěte,
- estetické vnímání a vyjadřování, třibení vkusu dítěte

Očekávané výstupy

- sledovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých estetických činností (kreslení, modelování, tvoření z přírodnin apod.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností

Rizika

- přítomnost nevhodných a nevkusných podnětů
- nedostatek příležitostí k rozvíjení uměleckých dovedností dítěte a k vytváření vlastního estetického vztahu k prostředí, kultuře a umění

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, živou i neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

- pozorování prostředí a života v něm, okolní přírodu, stavby, vycházky do okolí, výlety
- praktické využívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a médií k názornému seznamování dětí se světem kolem něho

Očekávané výstupy

- vnímat, že svět má svůj řád, je pozoruhodný a rozmanitý, pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů, kultur v různých zemích, o planetě Zemi a vesmíru)
- všimnout si změn ve svém okolí
- pomáhat pečovat o životní prostředí

Rizika

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v celé jeho pestrosti a změnách, dění a řádu
- nedostatečné nebo zkreslené informace, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí a zdravého životního stylu

4. Je nám dobře na světě (cesta kolem světa)

- vesnice a město
- bezpečný svět
- sporty
- prevence patologických jevů
- multikulturní výchova

Prostřednictvím různých aktivit se děti budou seznamovat se světem, ve kterém žijí – nejdříve nejbližší okolí a postupně s celou zemí. Budeme se seznamovat s dopravou, technikou, kontinenty a obyvateli, odlišnostmi a zvláštnostmi, které je třeba poznat a respektovat. Dále pak se budou děti seznamovat s prevencí patologických jevů a učit děti obezřetnosti a bezpečnému chování.

Dítě se setká během života se zvláštnostmi a odlišnostmi v různých podobách, bude se učit je přijímat jako součást života, orientovat se v nezvyklých situacích a umět je řešit.

Dítě a jeho svět

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví
- znalost nebezpečí, které může nastat a schopnost mu čelit

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a úkony s předměty a pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry k rozvoji celkové osobnosti dítěte
- konstruktivní a praktické činnosti rozvíjející šikovnost a průčeschnost dětí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti směřující k prevenci úrazů (při hrách, pohybových činnostech,

dopravních situacích, setkání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb v různém i neznámém prostředí a na různých površích (větší obezřetnost a opatrnost)
- napodobovat správný vzor a poslechnout pokyny
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat hrubou i jemnou motoriku
- chovat se obezřetně v neznámém prostředí a při styku s neznámými situacemi a lidmi, vnímat možná nebezpečí a snažit se jim předcházet

Rizika

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dítěte
- omezování samostatnosti dítěte při činnostech
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností dítěte
- neznalost zdravotního stavu a problémů dítěte
- nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojování nových dovedností
- dlouhodobé jednostranné zatěžování dítěte bez volného pohybu, nevhodná cvičení a činnosti
- špatně připravené prostředí bez potřebného náradí a náčiní vhodného k rozvíjení pohybových aktivit
- nedodržování bezpečnosti dětí při činnostech

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení – verbální i neverbální

Vzdělávací nabídka

- společné rozhovory, individuální i skupinové konverzace (vyprávění zážitků, příběhů i podle vlastní fantazie)
- sdělování zpráv, vyřizování vzkazů

Očekávané výstupy

- pojmenovat většinu toho, co dítě obklopuje
- učit se nová slova, rozumět jim a aktivně je používat (ptát se na neznámá slova)
- popsat situaci
- vyjadřovat se samostatně v delších větných celcích, smysluplně formulovat myšlenky, pocity, nápady mínění a úsudky

Rizika

- komunikačně chudé prostředí, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi a s dospělými
- málo příležitostí se samostatně vyjadřovat, nemotivující prostředí
- vytváření komunikačních zábran (nutit dítě k hovoru nevhodným způsobem)
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální techniky, nabídka nevhodných programů a dlouhodobé sledování TV nebo hry na PC
- omezený přístup ke knihám

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétního a názorného myšlení ke slovně logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti
- přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů (radost z objevování, zvědavost apod.)

Vzdělávací nabídka

- přímé pozorování dějů a objektů v okolí dítěte – rozhovor o výsledku pozorování
- námětové a didaktické hry a činnosti
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) nových pojmů a osvojování si poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s tiskem a médií apod.)

Očekávané výstupy

- zaměřit se na poznatky, které jsou z poznávacího hlediska podstatné (znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu, rozdíly, charakteristické rysy předmětů a jevů, souvislosti)
- vnímat, co je zajímavé, dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti z učení,
- chápat prostorové pojmy (vlevo, vpravo, nahoře, dole atd.), elementární časové pojmy (teď, dnes, zítra ráno, večer, jaro, léto atd.), a orientovat se v prostoru, rovině, v čase
- rozhodovat se o svých činnostech

Rizika

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti a prostoru pro rozvoj fantazie
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- kultivace a rozvoj mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka

- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a sebeovládání (zvláště záporné emoce – hněv, zlost, úzkost apod.)
- výlety do okolí školy a do přírody, návštěvy kulturních akcí apod.

Očekávané výstupy

- vyjádřit souhlas i nesouhlas, dokázat říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných a neznámých situacích), umět odmítnout podílet se na zakázaných činnostech apod.
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem

Rizika

- nevlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nepocítí uje dostatek lásky a porozumění
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, negativní hodnocení, kde dítě může pocítovat selhání
- jednání, které dítě pocítí jako křivdu nebo vnímá jako násilí
- spěch a nervozita, omezování možnosti dítěte dokončit činnost v individuálním tempu,
- nevhodné zásahy a přerušování činnosti dítěte dospělými

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, ve škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka

- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola, příroda apod.)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit své soukromí a bezpečí své i ostatních

Očekávané výstupy

- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přesto, že mohou být odlišní (jinak vypadají, jinak se chovají, něco umí a něco ne apod.), že respektování odlišnosti je přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhájit svůj postoj a názor, respektovat potřeby a názory druhého, přijímat kompromisy, konflikty řešit dohodou)
- vnímat, co si druhý přeje nebo potřebuje, vycházet mu vstříc, chovat se

ohleduplně a citlivě, mít ohled na druhého, tolerovat slabší či postižené, nabídnout mu vhodně pomoc apod.

- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámou osobou a v případě potřeby požádat o pomoc / pro sebe nebo jiné dítě /

Rizika

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti nebo k sobě navzájem
- nedostatek empatie, neposkytnutí empatické odezvy k problémům dítěte
- příliš ochránářské nebo naopak nevšímavé chování
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dětmi
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování stanovených pravidel, špatný vzor dospělého
- nevšímavost k tomu, jak dítě řeší spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v nadřazené roli
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojování si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Vzdělávací nabídka

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, občanského života a práce /
- využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, povolání a řemesel, s různými pracovními činnostmi a předměty,
- praktická manipulace s pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.
- různé společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.), umožňující dětem spolupodílet se na jejich realizaci a výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)

Očekávané výstupy

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování a styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé osoby, rozloučit se, poprosit, poděkovat, mluvit, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech slušného chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co ne, a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy i chovat

- uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají správně, mohou se chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat klid a bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, lhostejnost, agresivitu apod.)
- vyhýbat se lidem, kteří se takto chovají

Rizika

- nevhodný mravní vzor okolí (děti mohou být svědky nezdvořilého, hrubého, ironického a netolerantního chování) jak ve svém okolí, tak i v médiích
- zvýhodňování nebo podceňování některých dětí ve skupině
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější poslušnosti a disciplíny
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin vzniku
- chybějící informace o tom, jak chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi společností a planetou Zemí

Vzdělávací cíle

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolí, přírody, kulturní a technické objekty, vycházky do okolí, výlety
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a možnosti, jak se před nimi chránit (manipulace s předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, chemické látky, živelné pohromy, dopravní situace apod.)
- praktické užívání technických přístrojů, hraček, předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- aktivity zaměřené na získávání praktických zkušeností s orientací v blízkém okolí (vycházky, výlety) k poznávání důležitých institucí, budov a dalších významných objektů

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě v tomto prostředí
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které je dítěti blízké, zajímavé a jemu pochopitelné, využitelné pro jeho další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, přírodním, kulturním a technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý

a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

- všimnout si změn v blízkém okolí

Rizika

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změnách, v jeho dění a řádu
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nepřehledné, neupravené, neuspořádané s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- užívání abstraktních pojmů, předávání hotových poznatků
- převaha zprostředkovaného poznávání světa
- nedostatek prevence vlivu prostředí, které mohou být pro dítě nebezpečné a nezdravé
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k dění kolem sebe, neochota se podílet na jejich řešení)
- uzavřenost školy a jejího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

6.2 Klíčové kompetence, ke kterým směřujeme

1. Pojd'me si společně hrát (Naše školička plná sluníčka)

- pravidla, rodina, přátelství, pohádka

Kompetence k učení

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky a oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své pocity, prožitky a nálady různými prostředky

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopno respektovat druhé, přijímat kompromisy, vyjednávat
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá jasné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a dokáže se jim přizpůsobit

Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, váží si práce a úsilí druhých
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

2. Kdo si hraje, nezlobí

- tradiční svátky, oslavy a setkání

Kompetence k učení

- jestliže se dítěti dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

- dítě se nebojí i chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i jen za snahu
- všímá si i problémů ve svém blízkém okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky, odpovědi, rozumí tomu, co slyší, slovně reaguje a dokáže vést smysluplný dialog
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu jak s dětmi, tak i s dospělými,
- chápe, že je výhodou být komunikativní, iniciativní a aktivní

Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za své jednání a chování odpovídá a nese i důsledky

Kompetence činnostní a občanské

- umí rozpoznat a využívat svoje silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, aktivita, pracovitost a podnikavost jsou

přínosem a naopak lhostejnost, nevšímavost a pohodlnost nají svoje nepříznivé důsledky

- má základní představu o tom, co je v souladu s lidskými hodnotami a normami, ale i to, co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat

3. Dary přírody

- rostliny, zvířata
- živly, počasí, vesmír
- lidské tělo
- ekologie
- environmentální výchova

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje a zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, užívá jednoduchých pojmů, symbolů a znaků
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvíjí úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatovává, zadanou práci dokončí, dokáže postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledku

Kompetence k řešení problémů

- problémy dokáže řešit na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje systémem pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení situací a problémů, hledá různé možnosti a varianty (vlastní nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, představivost a fantazii
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a ta, která funkční nejsou

Komunikativní kompetence

- ovládá dovednosti, které předcházejí čtení a psaní
- domluví se slovy i gesty, rozlišuje symboly, rozumí jejich významu a funkci

Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Kompetence činnostní a občanské

- dokáže rozpoznat, že se může o tom, co udělá svobodně rozhodnout, ale za svá rozhodnutí nese i odpovědnost
- zajímá se o druhé, i o to, co se děje kolem, a je k tomuto dění otevřená
- chápe, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může i ovlivnit

4. Je nám dobře na světě (cesta kolem světa)

- doprava
- bezpečný svět
- sporty
- město a vesnice

- multikulturní výchova
- prevence patologických jevů

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, přírody, kultury, techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, chce pochopit věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, ví, že se může něčemu naučit a raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo (pozitivní motivace)

Kompetence k řešení problémů

- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy, řešení různých situací a úloh a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselné a matematické pojmy, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence

- dokáže využít informativní i komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (setkává se s publikacemi, počítačem, audiovizuální technikou, telefonem apod.)
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možné se jim učit, vytváří si elementární předpoklad k učení cizímu jazyku

Kompetence sociální a personální

- projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- při setkání s neznámými lidmi nebo v neznámých situacích se chová obezřetně
- umí odmítnout nevhodné chování a komunikaci, která je mu nepřijemná
- je schopné chápat, že jsou lidé různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem
- ví, že nespravedlnost, ubližování, agresivita a násilí nebo lhostejnost se nevyplácí a že vzniklé konflikty se řeší dohodou
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také umí měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je respektovat a hájit, chápe, že všichni lidé mají stejná práva a hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí / společenské i přírodní /

7 **Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí**

mimořádně nadaných

7.1 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Předpokladem ke vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je na naší škole snaha všech pedagogů vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte k učení, ke komunikaci s ostatními (logopedická třída) a pomoci dětem, aby dosáhly co největší samostatnosti a připravily se pro vstup do ZŠ. Při tomto snažení musí pedagogové respektovat především individuální potřeby a možnosti každého dítěte.

Základní povinné podmínky pro předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou stanoveny zákony, vyhláškami a prováděcími předpisy. Mimo těchto podmínek je třeba, aby předškolní pedagog bral v úvahu ještě specifické podmínky, které ovlivňují kvalitu předškolního vzdělávání konkrétního dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami. Podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením jsou ve vztahu k druhu a stupni postižení podrobně rozpracovány v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

Mateřská škola Sněhurka se významně podílí na vzdělávání dětí s těžkými logopedickými vadami (logopedická třída):

System péče:

- ve třídě je snížený počet dětí
- pracují zde dva speciální pedagogové – logopedi, odborníci na péči o děti s narušenou komunikační schopností
- logopedky pravidelně spolupracují se SPC Veslařská, PPP Kohoutova, odborníky z neurologie, fyzioterapie a ORL
- dále pak úzká spolupráce se ZŠ (pomoc rodičům při hledání správného školského zařízení při nástupu do ZŠ)

Podmínky vzdělávání:

- vedle skupinové péče se provádí každodenní individuální péče dle druhu postižení
- ve 4 týdenních cyklech mají logopedky pravidelné schůzky s rodiči (poradny)
- vzhledem ke sníženému počtu dětí je možné více se zaměřit na každé dítě, sledovat jeho pokroky a konzultovat další postupy s kolegy a také s rodiči

Škola však není bezbariérová, vzdělávání dětí s těžším tělesným a zrakovým postižením by bylo obtížné – v takových případech je třeba konzultovat s odborníky ze školských poradenských zařízení a společně posoudit, zda je škola opravdu schopna vytvořit podmínky pro vzdělávání výše uvedených dětí. Společnou konzultaci s odborníky bychom řešili i v případě jiných druhů postižení.

Vzdělávání dětí i ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, tzn. dětí s oslabeným rodinným zázemím či dětí, které pocházejí z jazykově odlišného prostředí a které nemluví jazykem, v němž se uskutečňuje vzdělávání, se na naší škole realizuje v souladu s požadavky, které jsou dané v RVP PV. Učitelky provádí pravidelné sledování individuálních vzdělávacích pokroků u těchto dětí, na ně navazuje rozvojová stimulace v potřebných oblastech a úprava podmínek vzdělávání. Velmi důležitá je v rámci možností úzká spolupráce s rodinou a dalšími

odborníky jako je OSPOD, SPC a PPP.

7.2 Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

V rámci pravidelného sledování individuálních vzdělávacích pokroků u jednotlivých dětí je možné zjistit mimořádné schopnosti nebo mimořádné nadání některých dětí

Znaky nadaných dětí:

- předčasnost – dítě činí některé kroky ve zvládnání určité oblasti dříve, než je běžné u vrstevníků (dříve se naučí mluvit, psát, počítat apod.)
- trvání na vlastním postupu a tempu – učí se rychleji než ostatní, potřebují minimální pomoc dospělého, většinou chtějí všechno zvládnout sami
- nezávisle objevují pravidla, nové způsoby řešení, jsou kreativní a velmi tvořivé
- mimořádná vnitřní motivace – maximálně se soustředí, mají intenzivní a neutuchající zájem řešit problém a vyřešit ho
- mají vynikající paměť a umí velmi dobře využívat informace (samy je vyhledávají)
- sebeřízení – samy vědí, jak se učit, jsou schopné se i samostatně kontrolovat
- rychlost myšlení – mohou trávit více času plánováním, ale pak se učí rychleji
- zpracování a řešení problémů – zjišťují, co je a není pro ně důležité, rychleji se doberou podstaty věci
- dávají přednost složitosti – mají tendenci dělat např. hru složitější, aby byla zajímavější, vnáší nové prvky

K zajištění pestré zajímavé vzdělávací nabídky naše škola připravuje:

- volný přístup k hračkám a stavebnicím
- volný přístup k výtvarným a tvořivým pomůckám a materiálu
- vhodné výukové materiály
- hry s písmenky a číslicemi
- hlavolamy, tangramy
- volný přístup k publikacím pro děti, encyklopediím
- pohybové a pěvecké činnosti
- využívání maňásků a tvořivé dramatiky
- zařazování pokusů

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

7.3 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let v mateřské škole je nezbytné si uvědomovat specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá často egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je

méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy první sociální zkušeností mimo rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělé osobu. Poznává nový způsob chování vrstevníků a dospělých, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zde zastává významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou v běžném dění a i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžaduje:

- opakování činnosti
- pravidelné rituály
- pozornost udrží pouze krátce (žádá nové podněty)

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, procvičováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Pokud se v mateřské škole mají vzdělávat děti mladší tří let, je nutné zajistit podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné, než děti starší.

Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřené podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let jsou vyhovující, když:

- mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté dítě
- ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním (tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti)
- ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty (ve třídě jsou nastavena pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek)
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb dětí a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeb průběžného odpočinku
- mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte
- šatna je dostatečně vybavena velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek apod.)
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami
- dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty

- vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeby a volby dětí
- učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě přijímá pozitivně
- v mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou

Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými předpisy. S odloženou účinností od r. 2020 bude předškolní vzdělávání organizováno pro děti ve věku od dvou do zpravidla šesti let.

Podmínky pro vzdělávání dětí ve věku od dvou do tří let jsou upraveny ve vyhlášce o předškolním vzdělávání až v souvislosti s nárokem na přijetí dětí starších dvou let s účinností od 1. 9. 2020. Nastavení podmínek a počtu pro vzdělávání dětí mladších tří let je i nadále v kompetenci ředitelů škol.

Naše mateřská škola v současné době děti mladší tří let nepřijímá, a to z důvodu naplněnosti tříd dětmi staršími tří let a vyššími počty dětí v jednotlivých třídách. Výhledově se budeme zabývat zajištěním podmínek výše uvedených pro přijímání dětí mladších tří let (do 1.9.2020).

8 Evaluace

Evaluace je proces vyhodnocování vzdělávacích činností, podmínek, situací a výsledků předškolního vzdělávání. Smysl evaluace spočívá ve zkvalitňování činností školy. Evaluaci provádíme v oblastech stanovených Rámcovým vzdělávacím programem a využíváme k tomu různé nástroje.

ŠVP popisuje:

- oblasti evaluace
- prostředky evaluace (metody a techniky)
- časový plán
- odpovědnost učitelů (kdo za co odpovídá, vyhodnocování, plán, opatření pro zachování kvality, nápravu nebo další zkvalitňování v dané oblasti, popř. další pravidla)

Systémové a systematické nastavení a vyhodnocování procesů v mateřské škole vede k plnění cílů, které si škola při tvorbě ŠVP stanovila. Promyšlené sledování a vyhodnocování pokroků v rozvoji a učení dítěte svědčí o profesionalitě učitelů v oblasti pedagogické diagnostiky.

EVALUACE					
Co?	Kdo?	Jak často?	Kdy?	Jak?	Dokument:
Hodnocení školního vzdělávacího programu a podmínek vzdělávání					
ŠVP a podmínky vzdělávání	učitelky + ředitelka	1 x 2 roky	7, 8	hodnotící škály	č. 1
Průběh vzdělávání – práce zaměstnanců					
Další vzdělání PP	učitelky	1 x ročně	po ukončení	zhodnocení kurzu na podagogické poradě	x
Práce učitelky	ředitelka	1 x 3 měsíce	x	hospitace	č. 2
Práce učitelky	učitelka + ředitelka	1 x ročně	5	evauace a autoevaluace – vzájemné srovnání a zhodnocení	č. 3
Práce provozního pracovníka	provozní pracovník + ředitelka	1 x ročně	5	evauace a autoevaluace – vzájemné srovnání a zhodnocení	č. 4
Práce ředitelky	všichni zaměstnanci	1 x ročně	5	hodnotící škály	č. 5
Průběh vzdělávání – vzdělávací nabídka					
Každodenní vzdělávací práce	všichni zaměstnanci	pravidelně	po ukončení	diskuze s kolegy	x
Tematické plány	učitelky	pravidelně	po ukončení	diskuze	x
Akce	učitelky + ředitelka	pravidelně	po ukončení	diskuze	x
Vzdělávací proces a klima školy	učitelky + ředitelka	1 x 3 měsíce	x	pedagogické porady	x
Průběh předškolního vzdělávání dítěte	učitelka + rodiče	min. 2 x ročně	podle potřeby	hovorové hodiny	x
Vstupní úroveň základních schopností dítěte	učitelka	1 x ročně	9	poznávání barev, geometrických tvarů a stříhání	č. 6
Výsledky vzdělání					
Vstupní informace o dítěti	rodiče	1 x ročně	9	osobní dotazník	č. 7
Vývoj dítěte v oblasti výtvarného projevu a pracovních činností	učitelky	pravidelně	x	zakládání práce dítěte – tvorba portfolia	x
Dítě – kresba postavy a její vývoj	učitelka	2 x ročně	10, 4	kresba tužkou dle zadání – následné zhodnocení vývoje kresby	x
Diagnostika dětí v průběhu roku	učitelky	pravidelně	x	diagnostika	č. 8
Spokojenost s MŠ	rodiče	1 x ročně	6	dotazník	č. 9